

Máramarosszigeti leckék (1.)

Az emberség határán

Fotó: Nagy Tibor

Vannak események, amelyek életre szólóan befolyásolják sorsunkat, megváltoztatják a történelem menetét. Ameddig a nagyvilág történései nem érintenek közvetlenül, és csak pusztán szemlélői vagyunk a politikai döntéshozók által gerjesztett feszültségeknek, konfliktusoknak, biztonságban érezzük magunkat, nem gondolunk arra, hogy mindezek következményei minket is érinthetnek. Ha csak az elmúlt fél évszázad közvetlen történéseire reflektálunk, elmondhatjuk, hogy volt már részünk forradalomban, etnikai konfliktusban, balkáni háborúban, vírusjárványban, néhány napja pedig újabb háború tört ki Ukrajnában, egy szomszédos országban. És újra beigazolódni látszik: a geopolitikai és egyéb stratégiai, nagyhatalmi játékoknak az igazi vesztesei a kisemberek, azok, akik a fegyverdörgés hallatán a

létminimumhoz szükséges holmival hagyják el otthonukat, vagyonukat, múltjukat. Életre szóló trauma ez, amelyre nincs gyógyír. A lecke örök, axiomatikus, sosem tanulunk belőle. Pedig intő jelként kellene. A máramarosszigeti határátkelőn átjövő menekülők tekintete mélyen belevésődött az emlékezetembe. De azok gesztusai is, akik a bajba jutott embertársaikon megpróbálták segíteni. Felejthetetlen lecke, amelyet mindegyre fel kellene idéznünk, amikor ítélkezünk mások felett, amikor nem engedünk igazunkból, amikor megbélyegzünk valakit, és sorolhatnánk tovább a példákat. Legyen történetünk önreflexió is.

Vajda György

(Folytatás a 4. oldalon)

Városfejlesztési projektek Marosludason

A Marosludasi Polgármesteri Hivatal a város infrastruktúrájának fejlesztése érdekében több projektet készített elő. Ezenkívül olyan tervek kivitelezése következik, amelyek finanszírozását pályázattal nyerték el.

2.

Mit tehet a gyermekpszichiáter?

Az utóbbi időben úgy érzékelem, hogy több a szorongásos betegség, ugyanakkor a serdülők korosztályában a depresszió és az önbántalmazó magatartás is egyre gyakoribb.

5.

A Selected Bags sikertörténete

Egy baróti lány, aki eljutott Marosvásárhelyre több mint egy évtizede, és eldöntötte, hogy valami újat, érdekeset alkot, papír újrahasznosításával, különleges kézműves technikával egyedi táskákat készít. A hobbiként végzett foglalkozásból lassan vállalkozás lett.

6.

Elveszítjük az antibiotikumokat?

Készen van egy országos akcióterv, ami az antibiotikum-rezisztencia problémájával foglalkozik, továbbá egy mikrobiológiai diagnosztikára, egy járványügyre és egy fertőző betegségekre vonatkozó útmutató.

8.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakuzletunk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Civilek a menekültekért

Antalfi Imola

Ismét „nagyot” teljesített a kormány. A hatóságok – bár számítottak a menekültáradatra, hiszen egy héttel az orosz támadás előtt már felvetődött a menekültek elszállásolásának a szükségessége – ezúttal is alulteljesítettek. Ukrajnát elhagyó, főként nők és gyermekek ezrei léptek már át a határon, amikor Raed Arafat belügyi államtitkár, az országos katasztrófavédelem vezetője vasárnap azt mondta, az emberek ne szállítsanak élelmet oda, ahol ukrán menekültek vannak, mivel az megromlik vagy megmarad. Az államtitkár úgy vélte, nem beszélhetünk humanitárius katasztrófáról a romániai oldalon. Nem állítjuk, hogy könnyű behatárolni, pontosan mikor beszélünk humanitárius katasztrófáról, de háborús körülmények között az életüket fenyegető veszély miatt emberek ezreinek menekülése államhatárokon keresztül bizonyára annak nevezhető.

Nem arról kellett volna győzködni a segítő szándékú embereket vagy humanitárius segítségnyújtókat, hogy ne gyűjtsenek élelmiszert, hanem idejében fel kellett volna állítani azokat a gyűjtőpontokat, ahol az illetékesek szétválogatják, rendszerezik az adományt. Természetesen fel kell hívni a lakosság figyelmét arra, hogy milyen jellegű adományokra van a legnagyobb szükség, továbbá megszervezni a menekültek elszállásolását, orvosi ellátását, szállítását.

A hatóságokat, akárcsak a tél, a menekülthullám, ha nem is meglepésként, de mondhatni felkészületlenül érte. Azóta a helyzet

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS

3., csütörtök

A Nap kel
6 óra 59 perckor,
lenyugszik
18 óra 11 perckor.
Az év 62. napja,
hátravan 303 nap.

***Isten éltesse!**

Ma KORNÉLIA,
holnap KÁZMÉR napja.
KÁZMÉR: a lengyel eredetű
Kazimír férfinév magyaros
alakja.

IDŐJÁRÁS

Változó időjárás

Hőmérséklet:

max. 6 °C
min. -2 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. március 2.

1 EUR	4,9490
1 USD	4,4590
100 HUF	1,2947
1 g ARANY	276,1233

Városfejlesztési projektek Marosludason

A Marosludasi Polgármesteri Hivatal a város infrastruktúrájának fejlesztése érdekében több projektet készített elő. Ezenkívül olyan tervek kivitelezése következik, amelyek finanszírozását pályázattal nyerték el. Ha minden beütemezett munkát elkezdődik, akkor a város több pontján várható építkezés. Ezekről Kis István, Marosludas alpolgármestere számolt be lapunknak.

Mezey Sarolta

Utcák aszfaltozását tervezik

Marosludas két pályázatot nyújtott be a Saligny program keretében, mindkettő az úthálózat javítását szolgálja. – Egyik a város régi főtére körüli utcákra vonatkozik, azokra, amelyeken még nincs aszfaltburkolat. A temetők felé vezető 300 méteres utca nagyon rossz állapotban van, ezt is befoglaltuk a tervbe, melynek értéke 22 millió lej.

A ludasi művelődési ház

Fotó: Nagy Tibor

Kis István

Korszerűsítik a Maros-hidat

Az alpolgármester beszámolt arról, hogy tervben van a Maros-híd teljes felújítása.

– A munkálat kezdési időpontját még nem tudni pontosan, erre valószínűleg már idén sor kerül, a műszaki bizottság Bukarestben megszerezte a végső jóváhagyást. A híd felújítása a fejlesztési minisztérium hatáskörébe tartozik. A munkálatok előre láthatólag egy éven át tartanak, ami azt jelenti, hogy ez idő alatt korlátozásokra, lezárára és forgalmi dugókra kell számítani. Ez kellemtlenül érinti a gépkocsivezetőket, gyalogosokat egyaránt – mondta az alpolgármester.

Megyei hírek

Szállás az ukrainai menekülteknek

A jelenlegi nehéz helyzetben a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal is segítséget nyújt az Ukrajnából érkező háborús menekülteknek, és kérésre szállást biztosít nekik az Ifjúsági Szállóban. Március 4-től, péntektől készen állnak a szobák a rászorulóknak fogadására. A szállóban jelenleg 64 férőhely áll rendelkezésre, ami 31 szabad szobát jelent. A polgármesteri hivatal emlékezteti a városlakókat, hogy a szociális igazgatóság a Román Vöröskereszt Maros megyei kirendeltségével közösen megkezdte az adománygyűjtést, a javakat a bajba jutott ukrán családoknak juttatják el. Az adományokat a Mihai Eminescu Művelődési Házba (Marosvásárhely, Nicolae Grigorescu utca 19. szám) lehet vinni, hétfőtől szombatiig 10 és 18 óra között. Az összegyűlt adományokat az országhatárokon felállított menekülttáborokba szállítják.

Elindult a Vöröskereszt segélyszállítmánya Ukrajnába

Tegnap, március 2-án indult útnak a Romániai Vöröskereszt első segélyszállítmánya a fővárosból az ukrainai Csernovicba. Hat teherszállító jármű mintegy 150 tonnányi tartós élelmiszert, higiéniai cikkeket, ágyneműt, takarót juttat el a bajban lévőkhöz. A Romániai Vöröskereszt Az emberségnek nincsenek határai című adománygyűjtő kezdeményezéséhez az eMAG, valamint a Tazz cégek is csatlakoztak, a hatból öt teherautónyi szállítmány az eMAG támogatásának köszönhető.

Meghosszabbított program a vérközpontban

Egy időre meghosszabbított nyitvatartással, hétköznaponként 7.30–17.30, szombaton, március 5-én pedig 7.30–13.30 óra között várják a véradókat a Marosvásárhelyi Vértranszfúziós Központban. Az utóbbi időben jelentősen csökkent a véradásra jelentkezők száma, szükség lenne készletekre az ukrainai sérültek számára.

Könyvbemutató a Gemma kávézóban

Március 3-án, ma délután 5 órától a Gemma kávézóban kerül sor a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Doktoriskolájának legújabb könyvbemutatójára. Az egyetem doktori képzésén részt vevő hallgatók munkáiból álló gyűjtemény két legújabb kiadása Boros Kinga és Bálint Etelka munkája, Kényelmetlen színház, valamint Színházi nevelés Erdélyben címmel. A könyveket Kékesi Kun Árpád és Kovács Levente mutatja be a marosvásárhelyi Bolyai utca 10. szám alatti Gemma Book Café kávézóban. Az esemény online is követhető az MME Facebook-oldalán.

XX. Nyáradszeredai Kertésznapi

Március 12-én, szombaton lesz a huszadik nyáradszeredai kertésznapi, melyet rossz idő esetén a művelődési házban, jó időben annak előterében tartanak meg. A kertésznapi a kertészeti szaporítóanyagot, kertészeti, szőlészeti, méhészeti és mezőgazdasági terméket, kelleket, kispépet előállító, forgalmazó cégeket, magántermelőket és az érdeklődőket várják. Szaktanácsadást is lehet igényelni a kertészet valamennyi szakágában, beleértve az időszakos növényvédelmi kérdéseket is. Kiállítófelületet március 1-től 11-ig lehet igényelni a 0748-620-908-as telefonszámon.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Vidéken is gyűjtenek az ukrainai rászorulóknak

A háború miatt menekülő ukrainaiak és a Kárpátalján maradt magyar közösségek számára indítottak nálunk is gyűjtést az elmúlt napokban. Még egy rövid ideig van lehetőség vidéken is leadni a nekik szánt cikkeket vagy pénzt, mert az adományokat hamarosan továbbítják.

Szováta is bekapcsolódott a héten az adománygyűjtésbe. „Segélykérést fogalmazott meg az ukrainai Dercen település esperese, aki csapatával együtt e nyomorúságos helyzet közepette igyekszik a végsőkéig kitartani és mindent megtenni a bajba jutottakért, sebesültekért, magára maradt idősökért és rászorulóknak. Sajnos napról napra több a menekült és a sérült, ezért óriási szükség van segítségre, adományokra” – adta hírül az önkormányzat, amely rögtön adománygyűjtésbe kezdett *Segítsünk együtt, közösen az ukrán rászorulóknak!* jelmonddal. Leginkább tartós élelmiszerekre (olaj, zsír, cukor, tésztafélék, konzerv stb.), tisztálkodási eszközökre, törülközőre, lepedőre, takaróra, párnára, ágyneműhuzatra, matracra és egyéb eszközökre, elsősegélyládára, kötszerekre, vérzéscsillapító anyagokra, gyógyszerekre van szükség – közölték az akció szervezői. Az adományokat ezen és a következő héten lehet leadni hétköznaponként az alábbi helyszíneken: Kusztos Endre-emlékház és képzőművészeti galéria (Géra utca 16. szám, 10–16 óra), RMDSZ-székház (Fő út 133. szám, hétfő, szerda, péntek 10–16 óra, kedd, csütörtök 9–11.30 óra), valamint a polgármesteri hivatalban (Fő út 155. szám, 8–16 óra). Akinek lehetősége van, az adományként pénzt is utalhat a RO97OTP320001322224RO01 (Asociația Pro Urbis, OTP Bank Szováta) számlaszámra. További információért a polgármesteri hivatal 0265-570-218-as telefonszámát (101-es mellék) lehet hívni.

Erdőszentgyörgyön és környékén *Egyesülve Ukrajnáért* jelszóval Vlad Eleş kezdett adománygyűjtésbe hétfőtől, ő az Ukrajnából menekülőkhöz kér támogatást. Mivel elsősorban nőknek és gyermekeknek van szükségük segítségre, ezért főképp takarókat, vizet, pelenkákat fogad, de a ruhaneműt is elfogadják, azzal a kikötéssel, hogy tiszta és új vagy nagyon jó állapotú legyen, becsomagolva, és megjelölve a célszemélyt (például 9–12 éves kislány). Az első szállítmányt pénteken indítja Máramarosziget, Szeretvásár

vagy Isaccea felé, az ottani határátelőkön érkező menekültek számára. Az adományozással kapcsolatban a 0748-694-800 telefonszámon lehet érdeklődni, naponta 16 óra után. Ugyanakkor azt is lehet jelezni itt, ha valaki a vidéken áthaladó menekültek számára szeretne pihenőhelyet, szállást biztosítani.

Az ukrainai rászorulóknak számára a jobbágyfalvi üzletben is fogadják az adományokat csütörtökig, itt főleg tartós élelmiszert, édességet, vizet, takarót, hálósákat, elemlempát, pelenkát fogadnak, gyógyszert és gyümölcsöt nem vesznek át. (GRL)

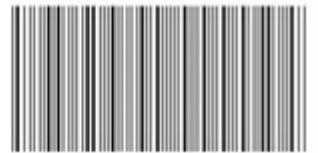

Több helyen gyűl az adomány a menekülőkhöz és a menekülőket ellátók számára. Fotó: Vlad Eleş közösségi oldala

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madarász Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. sz. II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Az emberség határán

(Folytatás az 1. oldalról)

Szétszakított családok

A csipős hideg megrekedt a máramarosi hegyek és a Radnai-havasok völgyében, Máramarossziget Osztrák–Magyar Monarchia békebeli korszakát idéző főterén. Március elsején az emberek jól felöltözve igyekeznek dolgukra, mintha semmi sem történe a várostól alig néhány száz méterre levő Tiszán túli országban. A központi parkot elárasztották a virágot, márciuskát kínáló árusok. A főteri forgalom bedugult, amint ilyenkor, zsúfolt délelőtt a megszokottá vált. Nagy Tibor kollégámmal keressük a határátkelőhelyet jelző forgalomirányító táblát, de sehol sem találjuk. A hírhejtő történt és a Nobel-díjas író, Elie Wiesel szülőházát jelző turisztikai táblákat követjük. Segít a GPS-jelzőnk, bár ezzel is nehezen haladunk. Valahogy betérünk az állomás mögött húzódó Nicolae Titulescu utcába. A sorompónál várakozunk, miközben feltűnik néhány bőröndöt cipelő fiatal nő. Találgatjuk, hogy menekültek-e, vagy csak az állomásról érkeznek. Aztán továbbindulunk.

Colopelnic Vasile

kénteseknek, akik tolmácsolnak a menekültek és a fogadók között.

Közben beérünk a fogadózónába. Az utca egyik felén hosszú sátor áll, amolyan irodaként, ahol a hatóságok fogadják az ide érkezőket. A másik felén, egy kávézó és bár egy méteres kőfállal bekerített teraszhelyiségének oldalán több sátoresztől alatt önkéntesek állnak sorban természetesen melegségű élelem, üdítő,

Román határőri segédlettel lépnek be a kisgyerekes anyukák az országba

Az utca két oldalán parkoló autósor jelzi, hogy megérkezünk célunkhoz, és feltűnik a határrendészet épületének teteje. Egy oldalsó utcában leparkolunk. Az egyik ház udvarából valaki ránk szól: nem jó helyen állunk. Látszik, hogy zavarja a nagy sürgés-forgás. Kiegyezünk. Keveset ülünk, majd továbbállunk – mondjuk. Elfogadja érvünk.

A helyszínen előzetes egyeztetés alapján fogad Colopelnic Vasile, a Máltai Szeretetszolgálat képviselője (sz.m.: köszönet a kapcsolatért gróf Kálnoky Tibornak és Tischler Ferencnek, a Máltai Szeretetszolgálat főtitkárnak). Gyors ismerkedés: meg tudjuk: görögkatolikus pap, ukrán nemzetiségű, felesége magyar, és amióta kitört az orosz–ukrán konfliktus, irányítja a Máltai Szeretetszolgálat határhoz kihelyezett munkapontját. Egyike azon ön-

Az önkéntesek által felajánlott élelmiszerhalmaz

Fotók: Nagy Tibor

esetén egészségügyi ellátásban részesítik az érkezőket. Arra kértem Colopelnic Vasile görögkatolikus tisztelendő atyát, számoljon be tapasztalatairól, s így minket is tájékoztasson mindarról, ami a határátkelőhelyen eddig történt.

Az atya elmondta: a Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei február 25-én, pénteken jelen voltak a határátkelőhelyen, és megpróbálták segíteni a menekülteken. Szombaton állították fel a sátrat, 24 órás szolgálatot biztosítanak. A máramarosszigeti önkéntesek négyóránként váltják egymást. A nagybányaiak az elsősegélynyújtást vállalták. Más egyesületek képviselőivel együtt, amint a menekülők átlépték a határt, azonnal megkérdik, mire van szükségük: egészségügyi ellátásra, szállításra, szállásra? És azonnal intézkednek. A máltaiak a menekülteket a Miasszonyunk görögkatolikus zárdához irányítják, ahol 70 személyt tudnak fogadni. Elsősorban fiatal anyákat, nagymamákat és gyerekeket láttak el. A hozzánk érkezők nagy része nem beszél idegen nyelveket (néhányan tudnak ugyan kicsit angolul), így a romániai ukrán anyanyelvűek – mint amilyen az atya is – nagy segítséget nyújtanak. A szállás és az étkeztetés mellett sokuknak lelki támaszra is szükségük van. Elérkezékenyülve mesélte, hogy egy hétgyerekes anyát fogadtak, akiben a gyermekek tartották a lelket, a csomagok nagy részét ők cipelték. Az ebédlőben beszélgetett az egy családdal, majd a szomszéd asztalnál hirtelen egy lány sírógörcsöt kapott. Miután elcsendesedett, megkérdezte az okát. A lány elmondta, most kapta az üzenetet, hogy édesapja, miután elhozta őket a határig, mivel hadköteles volt, hazament, hadba vonult, és a frontra került. Sokan csupán néhány napra kérnek szállást, ellátást, mert továbbutaznak.

Reményt adni a reménytelenségben

Az atya elmondta, hogy az elmúlt napokban a szatmári Máltai Szeretetszolgálatnál levő kollégáikat is kicserélték. Éjjel telefonon próbált tolmácsolni, hogy a felmerült különleges eseteket megoldják. Gyerekek veszítették el édesanyjukat. A legtöbben megállás nélkül, napokon át utaztak a határig, ahol az ukrán határőrök órákig várakoztatták őket. Volt, aki rosszul lett a kimerültség miatt, és a szatmári kórházba kellett szállítani.

– A konkrét segítségen túl a reményt kell visszaadni azok számára, akik valami nagyon rossz elől menekültek, azzal a szándékkal, hogy valami jobbat találnak ebben a világban – mondja az atya, majd újra elérkeznyül.

Közben elvonja a figyelmünket egy csoport fekete bőrű menekült. Az egyik hölgy széles mosollyal, a győzelem jelével üdvözlő bennün-

Münchenbe tartó család

ket. Angol nyelvet ismerőt keresnek. A segítségükre sietek. Megtudom, hogy Ukrajna nigériai nagykövetségének munkatársai. A bukaresti nagykövetség már gondoskodott róluk, hogy a román fővárosból hazautazzanak. Ehhez el kell jutniuk Bukarestbe. Van egy járat Máramarosszigetről, csak az másnap reggel érkezik meg. Olyan járművet keresnek, ami aznap ér oda, hiszen a repülőjegyeket már lefoglalták. Az önkéntesek szállítók után mennek.

A sátraktól távolabb 20 férfi várakozik egy helyen. Ők a szállítók. Az ország minden szegletéből érkeztek, szabadidőt feláldozva, saját autójával, üzemanyaggal, készenlétben, igényeik szerint bárhova elszállítják az ukrán menekülteket. Első körben a „megrendelő” a

az önkénteseknek. Mindenki segít.

Közben egy nagyobb csoport jön át gyalog a határon. Két középkorú nő és négy gyerek. Jólöltözöttek, az egyik anyukán sínadrág, hátizsák, a gyerekeken kis hátizsák, sportcipő. A polgármesteri hivatal munkatársa és a máltaiak önkéntesei fogadják őket. Colopelnic atya segítségével megpróbálom kommunikálni velük, mivel csak az egyik fiú beszélt egy kicsit angolul. Megtudom, hogy február 24-én, a háború kitörésekor hagyták el Kijevet. A gyerekeket előreküldték rokonaikhoz Kolomeába, arra gondolva, hogy néhány nap múlva csendesedik a helyzet, és visszatérhetnek otthonaikba. Aztán amikor belátták, hogy nem javul a helyzet, férjük elhozta őket a határig, majd a férfiak visszamentek. A két nő testvér, mindketten gyere-

Önkéntes autóvezetők segítenek a szállításban

civil szervezetek és a máramarosszigeti polgármesteri hivatal képviselői, akik azonnal kapcsolatot teremtenek az igénylőkkel. Ottjártunkkor több jármű indult útnak, és jöttek újabbak. Most ez a legfontosabb gyakorlati segítség.

Önzetlen emberbaráti szeretet

Egyik nő kitűzőjén olvasom, hogy a máramarosszigeti polgármesteri hivatal képviselője. Arról kérdezem, hogy miként sikerül kezelni a helyzetet. Jól – mondja, majd mosolyogva továbbáll, hiszen újabb csoport érkezett. Megtudom, hogy a „hivatali” sátorban levő laptop segítségével osztják el a szálláshelyeket. Többen a menekültek közül nem igényelnek semmilyen segítséget. A legnagyobb ajándék a SIM-telefonkártya. Sokan, ahogy lecserélik a készülékeikben levőt, azonnal telefonálnak. Majdnem mindenki külföldön levő szeretteit értesíti, hogy Romániába ért. Van, aki után eljönnek rokonai, ismerősei, mások pedig Magyarországra fel veszik útjukat.

Folyamatosan jönnek a menekültek, akiket azonnal körbevesznek az önkéntesek. Sok a kisgyerekes anya, van, aki gyerekkocsit tol maga előtt, és két-három bőröndöt is húz maga után. Többjük csomagját a határzónán kívül a romániai határrendőrök húzzák, majd átadják

keikkel indultak útnak. Megdicsérem a fiú angolnyelv-tudását, majd az egyik hölgy öltözetét nézve arról érdeklődöm, hogy természetjáró-e? Keserű mosolyt csalog arcára, inti, hogy igen, de azonnal a távolba mered tekintete. Talán ha valamilyen havas hegygerincen találkoznak, másként alakulna a történet.

Szállítást igényelnek. Nem akarnak elválni egymástól, így nagyobb jármű után érdeklődnek. A csoporthoz lép egy férfi, aki mondja, hogy angolul, románul és magyarul beszél. Kiderül, hogy marosvásárhelyi, de Csíkszeredában élő magyar, onnan jött Máramarosszigetre. Csak úgy, nézte a tévét, majd azt mondta a családnak, hogy gépkocsival leutazik a határátkelőhöz, mert úgy érezte, segítenie kell. Nem árulja el a nevét. Nem azért vállalta el a szolgálatot, hogy neve újságba kerüljön, hanem emberbaráti szeretetből. Sok más szállítóval, önkéntessel együtt, akik névtelenül fogadják a hatóságok képviselőivel a menekülteket. Büszkének éreztem magam, hogy ilyen honfitársaink is vannak.

Az ukránjai család néhány napig Máramarosszigeten marad a baptista szeretetszolgálat vendégeként, ameddig Münchenben élő rokonuk utánuk nem jön. Búcsú nélkül távoztak, de a találkozás emléke számomra örök marad.

(Folytatjuk)

A Selected Bags sikertörténete

Erdélyi magyarként a romániai divattervezők elitjében

Az utóbbi időben, a globális klímaváltozás nyilvánvaló jelenségeit figyelve, egyre többet hallunk arról, hogy környezetkímélő életmódot kell folytatnunk. Olyan témák kerülnek napirendre, mint a fenntartható fejlődés, a körkörös gazdaság vagy az ökológiai lábnyom. De mi köze van mindezeknek a divathoz? Nos, van. Egy baróti lány, aki eljutott Marosvásárhelyre több mint egy évtizede, és eldöntötte, hogy valami újat, érdekeset alkot, papír újrahasznosításával, különleges kézműves technikával egyedi táskákat készít. A hobbiként végzett foglalkozásból lassan vállalkozás lett. Az alkotó, Antal Hajnal arra készül, hogy május 20–30. között Románia egyik legnagyobb divat- és vizuális művészeti fesztiválján, a Romanian Creative Weeken Jászvásáron bemutakozzon a szakma hazai nagyjai előtt.

Az ügyfél ízlése szerint készül a minta

Fotók: Vajda György

Vajda György

A szobaműhelytől a piros szőnyeges kifutóig

Antal Hajnal Baróton született, középiskolai tanulmányait Sepsiszentgyörgyön végezte. 2001-ben, 14 évesen, egyik tanárnője ajánlására a „mindig magas, nyúlánk leánya” benevezett egy szépségversenyre. A sikeren felbuzdulva 16 évesen jelentkezett a Marosvásárhelyen megszervezett Krónika szépe – erdélyi kitekintésű – szépségversenyre. Így csöppent be a divat világába. A marosvásárhelyi megmérettetésen felfigyeltek rá a fotósok. Több katalógust készítettek, amelyekben hazai divattervezők ruháit is bemutatta. Aztán jött a kolozsvári egyetem, ahol kommunikációt tanult, majd a mesterfokozatot politikai marketing szakon végezte. Egy ideig kacérkodott a politikai pályával is, végül Kolozsváron egy tőzsdeügynökséghez került. 21 évesen a magyarországi cég kommunikációsaként, majd ügyvezetőjeként megtanulta a vállalkozás alapjait.

2010-ben jelenlegi férjével, Hunorral létrehozták az első cégüket. 2012-ig ruhákkal kereskedtek, majd a piac átalakulása miatt váltaniuk kellett. Így esett a választás a táskára. Hajni nem volt iparművész. Cégvezetési tapasztalatot szerzett, kiépítette kapcsolatait. Az interneten ismerkedtek meg a maja fonási technikával. Elkészültek az első táskák, az elején saját használatra. 2013 szeptemberében az egyik nyilvános eseményen ruhája kiegészítőjeként saját készítésű levél-táskával jelent meg. Az eseményen részt vevők felfigyeltek a különleges termékre. Októberben Marosvásárhelyen, a helyi divattervezőknek szervezett bemutatón felajánlotta Iszlai Adél tervezőnek, hogy társítsa a táskákat az általa bemutatott ruhákkal. Sikert. Egyre többen rendeltek. Megszületett az elképzelés: Selected Bags, azaz válogatott, egyedi táskák. Tudatos névválasztás volt, mert az alapvető elképzelés szerint egy nem

mindennapi, különleges termékről van szó. A klienskör sem mindennapi. A márkajegy (logó) zöld, a három levelet utánzó elem is azt jelképezi, hogy mennyire fontos számukra a környezetvédelem. De nemcsak az újrahasznosítható anyag miatt választották ezt a nevet, hanem azért is, mert minden táská egyedi, hiszen a legtöbb személyes megrendelésre, a kliens ízlésének megfelelően készül. Az ötletet igazolta az is, hogy különlegesebb marketingmódszerek nélkül egyik ügyfél ajánlotta a másikkal a terméket. Aztán 2017-ben valahogy megrekedt az üzlet. A munkahely miatt a fiatalok Jászvásárba mentek, ahol rájöttek, váltani kell, szélesíteni az ajánlatot. Még abban az évben jelentkeztek egy székelyudvarhelyi divatbemutatóra, ahol már egy egész kollektívát mutattak be. Ez lendületet adott. Aztán eldöntötték, hogy „ki kell mozduljanak az erdélyi burokból”. Az első lehetőséget a 2021-es év jelentette, amikor kijutottak a budapesti innovációs technikákat felsorakoztató Smart Family fesztiválra. Az ütőkártya az újrahasznosítható anyagból készült divattermék volt. Tizenkét erdélyi cég jelentkezett az online formában rendezett előválogatóra, Maros megyét a Selected Bags termékcsalád képviselte. A kiállításon való részvétel óriási lehetőséget teremtett újabb üzleti kapcsolatok kiépítésére, a termék népszerűsítésére, ugyanakkor arra ösztönözte az alkotókat, hogy továbblépjenek. Ezt a lépést a jászvásári Kreatív Hétre való benevezés jelentette.

Antal Hajnal az ösztönözési fesztivál designsekcijára nevezett be. Le kellett küzdenie féltelmeit, a kudarc miatti aggodalmait. De jó kihívásnak bizonyult. A jelentkezési feltételek szerint egy legtöbb 30 oldalas dokumentációt kellett bemutatni, amelyben a küldetéstudat megfogalmazása mellett fontos volt a motivációs levél is. Hét darabból álló kollektívát kellett ismertetni leírással, fotóval, hiszen ezeket a bemutatandó ruhákkal társítva a piros szőnyegen is felvonultatják. A jelentkezés után hosszú várakozási időszak következett, aztán jött a válasz. Kategóriájuk-

ban az idén 43 alkotó jelentkezett ruhakollekcióval, kiegészítővel, az utóbbiak közül 14-et választottak ki. Antal Hajnalt a Selected Bags termékcsaláddal, egyedüli magyarként beválogatták a megmérettetésre, így ott lehet a romániai divatszakma egyik legrangosabb eseményén. A részvétel nemcsak bemutatkozási lehetőséget jelent, hanem a rendezvény előtt máris mentorálják a jelentkezőket. Hivatásos modellekkel mutatják be a hazai di-

vattermékek legjobbjait. A rendezvénynek pedig óriási a médiavisszhangja.

– A műhelyben levő televízió mindig a Fashion tévé adásait követtem. Arra vágytam, hogy valamikor én is hasonló eseményen vegyek részt. Teljesült a vágyam... – mondta lapunknak Antal Hajnal.

Trendet követő ihlet

– A legfontosabb az inspiráció. A kész ruhához és cipőhöz igazítom a táskát színben, formában, díszítőelemeivel. Az alaphangulatától függ, hogy az adott ruhához milyen kiegészítő készül a megrendelőnek. A fantáziám, pillanatnyi gondolataim indítják el az alkotófolyamatot, azt, hogy milyen formája, szinkombinációja lesz a táskának. Ezt mindig az adott ruha határozza meg. Nehéz az újrahasznosítható papírból megtalálni a táská motívumait és a színvilágát. Több képes magazinból válogatom ki a motívumokat. Rengeteget kell dolgoznom azért, hogy kialakuljon az összhang. Miután a megrendelő kifejtje az igényeit, tőlem függ a motívumok kombinációja az összhatás kialakítása érdekében. Mindegyik alkotás egyedi, és akkor sikeres, ha megismerik az utcán, hordják a táskáimat, beszélnek róluk. A táská tükrözi mind az alkotó, mind a viselője életérzését, gondolatait, pillanatnyi hangulatát, művészi érzékenységét, környezettel való kapcsolatát. Megmutatja tulajdonképpen, hogy milyen értékrendet követ viselője, így eszmei és erkölcsi értéke is van a táskának, és nem mellékes környezetbarát üzenete sem. Sokan azért vásárolják a Selected Bags táskákat, mert környezettudatos életszemléletet közvetítenek. A környezetvédelem a jövő innovációs technológiája. Mi azzal előztük meg a kort, hogy nemcsak a poli-

tikában, hanem a divatban is mutatjuk az utat, a trendet. 2013-ban ez nem sokat jelentett a vásárlóknak, mert nem érdekelte őket a környezetvédelem, de egy ideje divat lett a környezetkímélő szemlélet. Ez a mi adunk is. Van, aki tudatosan jön hozzánk, mert a táskák alapanyaga papír, és ezzel hozzá akar járulni a környezetvédelemhez.

A jászvásári részvétel után Antal Hajnal és férje, Hunor azt tervezik, hogy a táskák vízálló bevonatát növényi cellulóz alapú fóliára cserélik, így majdnem száz százalékban öko-terméket állítanak elő, minimális ökológiai lábnyommal. A vállpántoknak, erősítésnek használt bőrkiegészítők is más termékből származó hulladékanyagok. Nem szeretnének nagyipari méretekben termelni, mert akkor feladják termékeik egyedi kézműves jellegét. A hosszú távú tervek között szerepel egy látványműhely megnyitása Marosvásárhelyen vagy Kolozsváron azért, hogy elsősorban a környezetkímélő kézműves technológiát népszerűsítsék.

– Amikor elkezdtük a táskák előállítását, nem az volt a célunk, hogy nyereséges vállalkozást hozunk létre. Valójában egy környezetkímélő hobbi volt. Rájöttünk, hogy kezdő vállalkozóként a cégnek nem csak profitorientálnak kell lennie. Az is az egyik célunk, de rájöttünk, hogy csak akkor lehet hosszú távon sikeres a vállalkozás, ha valami többletérték is van az ötlet mögött. Kell valami több, ami szívet, lelket lehel a termékbe. Korszerű értéket kell közvetíteni, és akkor az

érdeklődők elhiszik, hogy számukra is fontos mindaz, amit képvisel a termék, a táská. És ez az erőssége a Selected Bagsnek: az életérzés, amit közvetítesz önmagadnak és másoknak, és akkor nem csak egy egyszerű táskát fogsz a kezvedben, vagy helyezel a válladra... – mondja Antal Hajnal tanácsként azoknak, akiknek talán ihletforrás lehet eddigi életpályája.

A segítőtárs, Bartha Hunor-István

Háttérben az alapanyag és a késztermék

Idénydísznövények a lakásban és a kiskertben

A tavasz beköszöntével a természet és a fák mellett gyakran a lakásunk is virágba borul. A március nem csak az ébredő természet, a tavasz első jeleit hozza magával, hanem a különböző, szebbnél szebb színekben pompázó virágokat is. Március 8-a már hosszú ideje a nők napja, és közeledtét jól jelzik a forgalmas terekre kitelepülő utcai virágárusok.

Szigeti Botond

A nemzetközi nőnapon a hölgyeket ünnepe-
ljük. Eredete a 19. századba nyúlik vissza,
és a nők jogaiért folytatott küzdelem napjára
időzítették, majd jelentésében gazdagodva a
tavasz és a fény ünnepevé, a nők (feleség,
anya, barátnő) előtti tisztelgés napjává vált.

A nőnap virág kiválasztása sokszor feladja
a leckét az uraknak, így a továbbiakban kü-
lönöző, alkalomhoz illő virágokat fogok be-
mutatni.

Jácint

Még mielőtt elvesznénk a nőnap virágki-
nálóiban, érdemes megfontolni, hogy milyen
szempontok alapján válasszunk növényt.

Ha cserpes növényt szeretnénk ajándé-
kozni, akkor fontos tudni, hogy két típust kü-
lönbözteshetünk meg. Vannak a
szobanövények, amelyeket értelemszerűen a
lakásban érdemes tartani, valamint a kiültet-
hető növények, a tipikus hagymás vagy töves
növények, amelyek akár több éven át is meg-
örvendeztetik gazdájukat gyönyörű virá-
gaikkal.

Végül megemlíthetjük a vágott virágokat
vagy a virágcsokokat is, amelyek élettartama
ugyan nem olyan hosszú, de egy kis odafig-
yeléssel akár meg is duplázzhatjuk.

Az időszakra legjellemzőbb cserpes szo-
banövények közé tartozik a korallvirág, a cik-
lámen, a fokföldi ibolya, a guzmánia, a
vitorlavirág és az orchidea.

Ciklámen

Fotók: Szigeti Botond

A **korallvirág** (Kalanchoe) 15-30 cm ma-
gasra megnövő pozsgás növény, mely több-
féle színben megtalálható; a legelterjedtebb
szín ugyan a piros, de kapható sárga, narancs-
sárga és rózsaszín virágokkal is. Könnyen al-
kalmazkodó növény, szereti a napfénytel tel-
helyeket, de megél az árnyékosabb, sötétebb
helyeken is. Fontos tudni, hogy kevesebb a
vízigénye, figyeljünk arra, hogy ne öntözzük
túl, valamint virágzás után kicsi metszéssel
egészen egyszerűen karbantarthatjuk.

A 20-30 centiméter magasra megnövő **cik-
lámen** (Cyclamen) a vörös, rózsaszín, ciklá-
men és a fehér szín mellett a számos hibridnek
köszönhetően különböző árnyalatokban és
színekben pompázik. Gondozása nem túl bo-
nyolult, egy kis odafigyeléssel több évig gyö-
nyörű virágokat hoz majd. Világos helyen kell
tartani, de nem szereti a közvetlen napfényt,
és a meleg száraz helyeket sem. A megfelelő
hőmérséklet számára a 10-15 Celsius-fok, az
ennél hidegebbet csak rövid ideig viseli, mí-
nusz fok esetén viszont megfagy. Elégér-
zékeny a megfelelő vízmennyiségre, igényli
a rendszeres öntözést, jó, ha a talaja folyama-
tosan nedves. Az elszáradt leveleket és virág-
szárat lehetőleg tőlől távolítsuk el, és ne
vágjuk, hanem szakítsuk le ezeket.

Korallvirág

A **fokföldi ibolya** (Saintpaulia ionantha)
6-15 cm magas növény, amely rengeteg szín-
ben megtalálható, a legjellemzőbbek viszont a
kékeslila, a bíbor, a rózsaszín és néha a
fehér változatai. Nem fényigényes, azonban
a tűző naptól óvni kell, trópusi származása

Primula

miatt a 20-22 Celsius-fokos hőmérsékletet
kedveli. Figyeljünk, hogy ne öntözzük túl, és
lehetőleg alulról öntözzük, elkerülve a tő és
a gyökér rothadását.

Ami a kiültethető növényeket illeti, ebben
az időszakban nagyon elterjedt a nárcisz, a já-
cint, a primula, a tulipán és a minirózsa, ame-
lyek megfelelően kiültetve a virágoskertben
tovább bokrosodnak, a hagymások pedig új
hagymáskákat hoznak.

A **nárcisznak** (Narcissus) leggyakrabban
fehér, sárga vagy sárga-fehér, sárga-narancs
színű a virágja. Fontos tudni, hogy a nárcisz
tartósan nem nevelhető lakásban, ezért ha az
elvirágozott növény hagymáját nem tudjuk a
szabadba kiültetni, csak egyetlen szezonban
gyönyörködhetünk benne. A hagyma kiülte-
tésére még a fagyok előtt, körülbelül szeptem-
ber és november között sort kell keríteni.

A 10-30 centiméternyire megnövő **jácint**
(Hyacinthus) a leggyakrabban rózsaszín,
fehér, lila színekben fordul elő. Normál víz-
igényű, és a 16-18 Celsius-fokot kedveli, el-
lenáll a hidegnek is, de szüksége van a
fényre. Elvirágzás után távolítsuk el a virág-
szárat, és lehetőleg ültessük ki a hagymát a
kertbe, ahol jobb esetben évekig megmarad.

Fokföldi ibolya

A **primula** vagy **kankalin** (Primula sp.)
10-40 cm közöttire nőhet, sok élénk színű lé-
tezik, például sárga, rózsaszín, lila vagy piros.
A félárnyékos vagy árnyékos helyeket ked-
veli, magas a vízigénye, és a 10-15 Celsius-
fok az ideális számára.

Ha mégis úgy döntünk, hogy vágott vi-
rágot vásárolunk, fontos megjegyezni, hogy
kis odafigyeléssel ezek élettartamát akár meg
is duplázzhatjuk. Elengedhetetlen, hogy min-
dennap cseréljük a vázában a vizet. Akár két-
naponta érdemes visszavágni a virág szárát
körülbelül két centiméterrel, így biztosítva
számára, hogy több vizet tudjon felvenni, va-
lamint, hogy eltávolítsuk a virágot esetlege-
sen megtámadó baktériumokat.

Ne feledjük, a virágok a kiskertben és a la-
kásban, akár a tömbházban is egyaránt gyö-
nyörűek!

A ruha története (1.)

1. Mezopotámia

**Korábbi írásaimban az éppen aktuális di-
vatirányzatokat mutattam be röviden. Ez-
úttal arra gondoltam, hogy kicsit
változatosabbá és érdekesebbé téve a di-
vatról szóló rovatot, visszatekintek a
múltba, és hajdani viseleteknek a korszerű
divatra tett hatását fogom leírni.**

Casoni Szálasi Ibolya

A választott téma sem lesz mindennapi, hiszen
feltárul a divat fejlődése a történelem folyamán
(koronként, sorozatban), ugyanis ahhoz, hogy
megértsük napjaink viseletét, érdemes áttekin-
tünk, hogyan fejlődött az öltözködés az idők során
azzá, amit manapság felvesszünk, és a divatos jel-
zővel illetünk.

Az őskorban a legrégebbi női ruhadarab Mezo-
potámiában a sumerok által viselt ingszerű ruha
volt, ami fölé test köré csavarható, kendőszerű
anyagdarabot vettek fel a felsőbb társadalmi réteg-
hez tartozó nők.

Ez az ingszerű ruhadarab először csupán a fél
vállat fogta át (csak később lett kétpántos), innen
származtathatjuk a ma is nagyon divatos félvállas
darabokat, legyen az top, miniruha vagy nagyesté-
lyi.

A sumer férfiak alapvető viselete a felsőtestet
szabadon hagyó, szoknyaszerűen a test köré csa-

varható ruhadarab volt, ami kezdetben bőrből, ké-
sőbb pedig rojtos szövetanyagból készült.

Az előkelő származásúak egy, a test köré tekert,
félvállra vett köpenyszerűséget is hordtak. A díszes
fejfedők viselőjüknél a rangját is jelezték.

Az asszírok és babilóniaiak már ujjas inget vi-
seltek, az ing hossza függött az illető személy társadalmi helyzetétől: az uralkodó réteg tagjainál bokáig, míg a köznép által viselt ing térdig ért.

Az árjához tartozó médek és perzsák már
díszesebb inget hordtak, és rojtokkal díszített
anyagdarabot csavartak a testük köré kendő gya-
nánt, a férfiaknál pedig megjelent a nadrág. Innen
származtatható a ma még mindig topon lévő rojtos
ruhadarabok divatja is.

Az ingruha őse főleg lenvászonból készült,
natúr, téglavörös, sáfránysárga, világoszöld vagy
indigókék színekben, eleinte egyszínű, majd geo-
metrikus mintájú anyagokból, melyeken a fő díszít-
őlemek a bojtok és a rojtok voltak.

Az elmondottakat illusztrálóként készítettem egy
korhű (mezopotámiai nőt ábrázoló) rajtot, hogy
lássuk, hogyan nézhetett ki az első ruha, utána
pedig egy másikat, amely mai viselésre szánt ruhát
ábrázol, és tartalmazza az ősi jegyeket.

Egy példa a sok közül, hogy milyen ruhát ké-
szíthetnénk az ősi mezopotámiai viselet jellemző
jegyeivel.

Elveszítjük az antibiotikumokat? Nincsenek valós adatok a kórházi fertőzésekről

Világviszonylatban is aggasztó probléma a kórházi kezeléssel összefüggő fertőzések számának a növekedése, valamint a mikrobáknak a helytelen és indokolatlan antibiotikumhasználat következtében kialakult ellenálló képessége a korábban hatékony gyógyszerekkel szemben (antimikrobiális rezisztencia). Mindez évente több ezer emberi életet követel, fenyegető közegészségügyi problémává vált Európában is.

Bodolai Gyöngyi

A nemzetközi stratégiához igazodva dolgozott ki Románia európai uniós támogatottságú tervét, amelyben az Egészségügyi Világszervezet (EVSZ) és az Európai Unió ajánlásaihoz való felzárkózást vállalta. A Norvégiai Közegészségügyi Intézettel való partnerkapcsolat során, az EVSZ támogatásával kidolgozott, *A kórházon belüli fertőzések intézményi ellenőrzésének megerősítése és az antibiotikumhasználat nyomon követése Romániában* című projekt romániai vezetője a Prof. Dr. Matei Balş Országos Járványtani Intézet. Az öt kísérleti kórház egyike, ahol a projekt előírásait életbe ültetik, a Marosvásárhelyi Megyei Sürgősségi Klinikai Kórház. A két fél közötti szerződést február 28-án írták alá, a romániai orvostársadalomnak a témában jártas képviselői és a sajtó jelenlétében. A terv költségvetése 1.741.154 euró.

lósításokat dr. Daniela Cîrlan, az Egészségügyi Minisztérium képviselője, a további terveket prof. dr. Sorin Aramă projektmenedzser mutatta be.

A program ismertetésére doc. dr. Székely Edit mikrobiológust, laboratóriumi főorvost, a MOGYTTE előadótanárát kértük meg, aki részt vett a terv kidolgozásában.

– Az európai finanszírozású projekt keretében több fontos dokumentum készült el: ilyen az érvényben lévő törvények számbavetele, amelyek az antimikrobiális ellenálló képesség, valamint az orvosi tevékenységhez társuló fertőzések ellenőrzésére vonatkoznak.

Készen van egy országos akcióterv, ami az antibiotikum-rezisztencia problémájával foglalkozik, továbbá egy mikrobiológiai diagnosztikára, egy járványügyre és egy fertőző betegségekre vonatkozó útmutató. Hasonlóképpen az antibiotikum-rezisztencia nyomon követésére, a kórházi fertőzések felügyeletére és az antibiotikumok felírására vonatkozó akcióterv is. Az említett három fontos szakterületen dolgozók együttműködése szükséges ahhoz, hogy megfelelően lehessen viszonyulni a projektben megfogalmazott problémához. A munkát a Prof. Dr. Matei Balş Országos Járványtani Intézet irányítja, és az akciótervek kidolgozásában, amint említettem, az ország több intézményéből vettek részt szakértők.

Most jutottunk el abba a szakaszba, amikor a kidolgozott útmutatókat (guidelines) öt kórházban kipróbáljuk, köztük a Matei Balş intézetben is. A próbafolyamat nyo-

mán visszajelzéseket várunk az útmutatókról, amelyeket figyelembe véve kiegészítjük, pontosítjuk azokat. Amikor a folyamat lejárt, és elkészültek, az Egészségügyi Minisztériumhoz továbbítjuk, és országos útmutatókká válnak, amelyeket minden romániai kórházban alkalmazni kell.

– **A kidolgozott útmutatók hogyan, mennyiben javíthatnak a jelenlegi helyzeten?**

– Egyrészt nemzetközi standardokat vezetnek be, szakterületemen, a mikrobiológia terén például egységesítik a használt módszertant, amivel egy szintre emelhető a mikrobiológiai diagnosztikai laboratóriumok tevékenysége. A járványügyi részen előtérbe kerülnek azok a szabályok és betartásuk, amelyek fontosak a fertőzés-ellenőrzés terén. Az antibiotikum-felírás terén is útmutatást nyújt a dokumentum. Továbbá követni kell, hogy az előírásokat hogyan alkalmazzák, és elő kell segíteni, hogy az antibiotikum-felírási útmutatókat be is tartsák. Az optimális antibiotikum-felhasználáson nagyon sok minden múlik. Ezzel lehet megakadályozni az antibiotikum-rezisztencia további terjedését.

– **Jelenleg hol van a probléma, hiszen az egyszerű emberek vény nélkül manapság sem jutnak antibiotikumokhoz.**

– Régebben szabadon elérhetők voltak, de a szigorítások ellenére vény nélkül ma is hozzá lehet jutni, továbbá a felírás folyamatán is lehet még javítani, gondolok elsősorban a kórházi antibiotikum-felhasználásra.

– **A higiénával, a sterilitással kapcsolatos problémák valós megoldása milyen mértékben szerepel a programban? Saját tapasztalatom, hogy a megyei sürgősségi kórházban páciensként a legegyszerűbb higiéniai előírások be nem tartásával is találkozhat az ember.**

– A járványügyi útmutatóban megtalálható az előírások ellenőrzésének a módja is. Mert kellene a szabályok, de nagyon fontos, hogy be is tartsák azokat, és az érintetteket lépésről lépésre kiképezzék a tennivalókról. Például a takarítás-módszert is tudatában kell legyen annak, hogy mennyire fontos munkát végez, és mindnyájunknak meg kell becsülnünk, ha pontosan eleget tesznek a feladatuknak.

– **Mi a garancia arra, hogy az útmutatók előírásait szabályszerűen be fogják tartani?**

– Ez nem megy magától, mindenhol a helyi feltől függ, miképpen vezetnek be, hogyan alkalmazzák a szabályokat. Valószínűleg minden kórház rendelkezik erre vonatkozó előírással, de az, hogy aktualizálják-e az új szabályrendszer szerint, megkövetelik-e, ellenőrzik-e a betartását, az ott dolgozóktól függ, és fog függeni a jövőben is – mondta dr. Székely Edit főorvos.

Újságírói kérdésre válaszolva dr. Cătălin Apostolescu, a Balş Intézet menedzsere kijelentette:

– Az antibiotikumokkal szembeni ellenálló képesség kialakulása egy elterjedt és nagyon súlyos jelenség. Lehetséges, hogy néhány év múlva, még a mi életünk során szembesülnünk kell az összes antibiotikum elvesztésével. Ha elveszítjük az antibiotikumokat, nemcsak a fertőzések kezelésének a lehetősége, de a modern orvostudomány fontos része is odavesz, ugyanis az

antibiotikumok képezik az alapot, amire a jelenlegi korszerű orvostudomány felépült.

Dr. Adrian Marinescu, a Balş Intézet orvosigazgatója az egészségügyi ellátással kapcsolatos kórházon belüli fertőzések kapcsán elmondta, hogy a valóságban ezeknek a száma sokkal nagyobb, mint ami a statisztikákban szerepel. Míg az európai intenzív terápiai részlegeken a 8 százalékos előfordulást jónak tekintik, romániai viszonylatban 1 százalékon aluli esetet jelentenek, ami korántsem felel meg a valóságnak. „Azt hiszem, hogy fontos először tisztán látni a valóságot, majd abból kiindulni.”

Prof. dr. Sorin Aramă projektmenedzser a következőképpen vélekedett:

– Évszázadokon át az orvosi ellátás során keletkezett fertőzéseket a kollektív tudatban orvosi műhibának könyvelték el. Ezt a felfogást kell megváltoztatni. Baktériumok vesznek körül, baktériumok élnek a testünkben, a bőrünkön, nem lehetünk sterilek...

A megyei sürgősségi kórház részéről dr. Habor Vasile orvosigazgató hangsúlyozta:

– Elismerés számunkra, hogy a megyei sürgősségi kórházat partnerként kiválasztották e nagyon fontos projekt során kidolgozott útmutatások próbájára, ugyanis az antibiotikumokkal szembeni ellenálló képesség kialakulása világviszonylatban is az egyik legnagyobb probléma. Ezért nagyon fontos a lakosság korrekt tájékoztatása és nevelése az antibiotikumok használatára vonatkozóan. Ugyanakkor felelősséget is jelent, hogy hozzájárulhatunk az útmutatók országos szintű alkalmazásának az előkészítéséhez – hangsúlyozta a rendezvény házigazdája.

1.	ZODIÁKUS CSILLAGKÉP	SZAKI	ISZTRIAI VÁROS	JOSKAR... (A MARI-FÖLD FŐVÁROSÁ)	RÓMAI 150	BALKÁNI KÖRTÁNC	MAGAM TORNÁSZÓ (HENRIETTA)	KEDVES (ANGOL)	BETERITI	SZOLMIZÁCIÓS HANG	KONKRÉT INFORMÁCIÓ	FELTÉVE CSILLAGÁSZATI TETŐPONT	MUZSIKA	... KEZEL (GLADSTONE)	HIVATAL TISZTSÉG (NÉMET)
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
Artemisz kertestvére							Karmester (Alberto)						Budapesti Egyetem Betűvetés		
Tó a Radnai-havasokban furfangos székely				Ókori Birodalom Alarm				Stajerlak Román Neve Lakás Részle							Ezeri Júlia Szerelme
2. É	Szét-széled	Hunyadi L. nádora szükséges		Törlógumi Francia Fízikus, Csillagász				Román Hír Vályú						Arrafele! A Hunyadiak Madara	
Késő Barokk stílus			Air India (Röv.) ... Ekberg (színesznő)		Jód és kén vegyjele			Lekvár Cremonai Hegedűkészítő			Morzejel A Rénius Vegyjele			Farkatlan hókai! Dunai páros!	
Ruha tartozéka			Idegen sára szerzett rokon		Bűv. négyz. egy szava cikksorozat helye							Finország honi neve helység polgára			
Gusztus			Csillagász talppont enyhén lejtős		Angol női név mindent levág							... Baldwin (színesz) Eszkimó csónak			
Jót s... (Kacinczy Ferenc)			Előtag: kevés ultra feje		Becézett nagyapa bankbetéti					A sakk lényege! az argon vegyjele			... Alamos (atomváros) Orosz igen		
EBLAK LÉTEZIK		Csaholó gyorsan párologó		Ünnepélyesen átadó eszkimó lakás				Adódó, kerülő fosztókészítő						Amper (röv.) A bíró mondja	
	Női név (aug. 18.) Mohamed istene			Lapp-finn tó sorba állít				Ilion régi erőd lakója						Ige-végződés hatalmában tart	
ROSSZ (FRANCIA)			Rakatlan! Lankadatlannul figyel	Lyukas szegi partner	Állóvíz izraeli légitársaság			Bent volt! előidéz		Francia Rt. Semmikor				Aradi Sportklub Bosszús szócška	
FASOROS SÉTÁNY			D-am. kukoricapálinka angol együttes		Zsoké Rendbeni (USA Ered.)							Jármű alján van Kipling kobrása			
SHAKESPEARE SZÍNHÁZA VOLT			Renegát szintén		Zsinór-mérték őrös téri								Csendes tábori bejárati		
BÁBA PÁROS!		Tévesen jegyző névelő		Színész (rég.) az urán vegyjele						Fél tucat Római 1000				Oroszlán-név tonna (röv.)	
L.N.J.															A túr partjai!

Egy jó év **KEDVEZMÉNYEK**
kezdődik!

20% kedvezmény **szemüvegkeretekre** és
napszemüvegekre!

Részletek az üzletekben!

**MAROSVÁSÁRHELY
(KÖZPONT)**

P-ȚA MĂRĂȘEȘTI, NR. 21.
0733 553 976

**MAROSVÁSÁRHELY
(TUDOR)**

(CART. TUDOR)
B-DUL 1 DEC. 1918, NR. 126.
0755 088 379

MAROSLUDAS

STR. B-DUL 1 DEC. 1918. NR. 7.
0735 786 853

MEDGYES

STR. POMPIERILOR NR. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA

STR. POMPIERILOR, NR. 1.
0733 553 973

**SZÁSZRÉGEN
(CARDINAL)**

STR. CARDINAL ALEXANDRU
TODEA, NR. 25/A
0728 908 856

DICSŐSZENTMÁRTON

STR. VICTORIEI, NR. 21.
0736 386 353

**SZÁSZRÉGEN
(LIBERTĂȚII)**

B-DUL LIBERTĂȚII 12/2
0733 553 971

LAM, hiteles
megoldások!

LAM
MICROCREDIT-MIKROHITEL

www.microcreditlam.ro
0720 030 804

ANAF

**Kincstárjegyek vásárolhatók
most már 5,4%-os
kamattal is!**

A Közpénzügyi Minisztérium március 1-jétől újabb kincstárjegyeket bocsát ki a lakosság számára, 1, 3 és 5 éves lejáratú, évi 4,55%, 5,05% és 5,4%-os kamattal. A kincstárjegy dematerializált értékpapír, egy darab nominális értéke 1 lej.

A kincstárjegyek megvásárolhatók:

– Online március 1–28. között; csak azoknak a magánszemélyeknek van erre lehetőségük, akik regisztráltak az SPV-be. Műveletek, amelyek online elvégezhetők: a befektető számlát nyithat a kincstárban, kincstárjegyet jegyezhet; egy másik saját bankszámlára pénzüsszeget utalhat át a kincstárnál jegyzett összegből.

Bővebb tájékoztatás a

<https://mfinante.gov.ro/ro/web/trezor/ghid-tezaur-online> és

<https://mfinante.gov.ro/ro/web/trezor/tezaur-online>

weboldalakon;

– Az Állami Kincstár kirendeltségeinél március 1–29. között

– A Román Posta Rt.-nél március 1–28. között a városi postahivatalokban, illetve március 1-25. között a vidéki postahivatalokban. A kamatot évente, az útmutatóban közölt határidőre fizetik ki. A kincstárjegy átruházható, és idő előtt is kiváltható. Egy befektető a jegyzés időtartama alatt többször is vásárolhat kincstárjegyet. Csak a jegyzés idején a befektetőknek módjukban áll kérni a jegyzett összeg semmisnek nyilvánítását egy erre vonatkozó kérvény benyújtásával. A kincstárjegyeket azok a természetes személyek vásárolhatják meg, akik a jegyzés időpontjában betöltötték 18. életévüket. Az ezekből származó jövedelem adómentes. A Pénzügyminisztérium az állampapírok eladásából befolyó összeget a költségvetési hiány és az államadósság refinanszírozására használja fel. A jegyzés útmutatóját, illetve az esetleges módosításokat a Datorie publică címszó alatt és a www.posta-romana.ro honlapon teszik közzé.

A közönségszolgálati és sajtóosztály

r.a.d.i.o

www.radiogaga.ro

NŐSZEMKÖZT
PÉNTEK 21⁰⁰

ETV ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZIO

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

radio.kptv.ro

KPTV
THE ROCK STATION

radio.kptv.ro

RexoGold

a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek!

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó		• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- 118-932	hidegtálcák készítése	- 0365/404-664
- általános	- 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet		• RDS-RCS	- 0365/400-401
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,			- 0365/400-404
Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel		• Delgaz Grid	- 0265/200-928
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110		- 0800/800 928
• Sürgősségi szolgálat:		• Aquaserv:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- hideg víz-csatoma	- 0265/215-702
Marosvásárhelyi		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- központ	- 0265/208-800
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,			- 08008 208-888
otthongondozó szolgálat,		• Fogasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
8–16 óra között:	0736-883-110	• Vasútállomás	- 0265/236-284
		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
	- 0265/312 436	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0265/250-120		- 0744-282-710
	- 0265/263 351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
• Marmed	- 0265/250-344	koszorúk	- 0745-606-269
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658	és halottszállítás	- 0758-047-604
	- 0729-024-380	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
Labor	- 0751-114-307		- 0265/262-907
e-mail: marmed@marmed.ro,			
www.marmed.ro			
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.**